

ภาคผนวก ก

ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม?

: สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกอึดอัดใจ/คับข้องใจ/ลำบากใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม ที่ต้องการการตัดสินใจเชิงจริยธรรมเลือกกระทำทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งอย่างเหมาะสม เช่น

นาง ก ทำงานอยู่ในบริษัทแห่งหนึ่ง ในตำแหน่งหัวหน้างาน ระดับอาวุโส
↓
กลั่นแกล้ง

นาง ข ผู้ร่วมงานระดับล่าง

นางสาว ค รับรู้เหตุการณ์ และคิดว่าตนเองมีหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือเพื่อน แต่ก็เกิดประเด็นขัดแย้งว่าจะช่วยนาง ข ดีหรือควรนิ่งเฉย

ถ้าช่วยนาง ข → อาจเกิดผลเสียต่อการทำงานของตนเองได้ เนื่องจากนาง ก มีอำนาจหน้าที่สูงกว่า

ถ้านิ่งเฉย → นาง ข ถูกกลั่นแกล้งโดยตนเองไม่ได้ทำหน้าที่ช่วยเหลือเพื่อน

..... (0) 5,000 – 10,000 ..... (1) 10,001 – 15,000

..... (2) 15,001 – 20,000 ..... (3) มากกว่า 20,000

7. หอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงาน

..... (0) อายุรกรรม ..... (1) ศัลยกรรม

รหัสผู้ให้ข้อมูล .....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ท่านเลือก หรือเติมคำในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. อายุ ..... ปี

2. เพศ ..... (0) ชาย ..... (1) หญิง

3. ศาสนา
..... (0) พุทธ ..... (1) คริสต์
..... (2) อิสลาม ..... (3) อื่นๆ .....

4. สถานภาพสมรส
..... (0) โสด ..... (1) คู่
..... (2) หย่า/แยก ..... (3) หม้าย

5. ระดับการศึกษา
..... (0) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
..... (1) ปริญญาโทสาขาการพยาบาล
..... (2) ปริญญาโทสาขาอื่นๆ .....

6. รายได้ (บาท/เดือน)

8. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ..... ปี

9. ประสบการณ์ในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์..... ปี

10. การศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมในหลักสูตรพยาบาล

..... (0) ไม่เคย ..... (1) เคย

11. การประชุม/อบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับจริยธรรมภายหลังจบการศึกษา

..... (0) ไม่เคย ..... (1) เคย

12. หัวข้อที่เข้าประชุม/อบรม/สัมมนาเกี่ยวกับจริยธรรม

12.1 จริยธรรมทางการพยาบาล ..... (0) ไม่เคย ..... (1) เคย

12.2 การตัดสินใจเชิงจริยธรรมทางการพยาบาล ..... (0) ไม่เคย ..... (1) เคย

12.3 จริยธรรมกับกฎหมาย ..... (0) ไม่เคย ..... (1) เคย

12.4 จริยธรรมทั่วไป ..... (0) ไม่เคย ..... (1) เคย

12.5 อื่นๆ..... (0) ไม่เคย ..... (1) เคย

13. การประชุม/อบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์

..... (0) ไม่เคย ..... (1) เคย

ปฏิชีวนะโดยการฉีดเข้าหลอดเลือดดำ แต่แพทย์เจ้าของไข้เห็นว่า หากผู้ป่วยดิ่ง
สายน้ำเกลือออกบ่อยให้งดยาฉีดทางหลอดเลือดดำก็ได้

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์
คำชี้แจง กรุณาตอบคำถามโดยการเลือกตอบ หรือกากบาทลงบนเส้นตรง หรืออธิบาย
เพื่อบอกถึงข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมและการตัดสินใจเชิง
จริยธรรม จากสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ต่อไปนี้

สถานการณ์ที่ 1: เมื่อพยาบาลอยากปฏิเสธการดูแลผู้ป่วยเอดส์

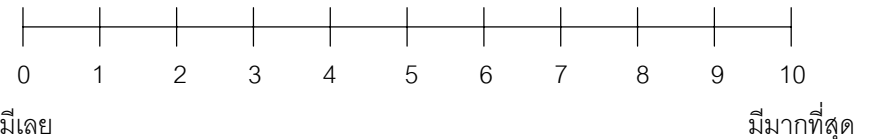
นางสาวลิ เป็นพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลประจำจังหวัดแห่งหนึ่ง หัวหน้าเวร
มอบหมายให้นางสาวลิดูแลผู้ป่วยทีมสอง ซึ่งเป็นผู้ป่วยติดเชื้อและมีผู้ป่วยเอดส์
รวมอยู่ด้วย เนื่องจากมีข้อตกลงร่วมกันในแผนกว่าจะต้องผลัดเปลี่ยนทีมที่ให้การ
ดูแลผู้ป่วยทุกสัปดาห์ เพื่อให้พยาบาลแต่ละคนต้องสัมผัสกับผู้ป่วยเอดส์
เป็นประจำ นางสาวลียอยากปฏิเสธที่จะดูแลผู้ป่วยทีมดังกล่าว เนื่องจากรับรู้ว่
ระยะนี้ตนเองสุขภาพไม่แข็งแรง และช่วงนี้มีผู้ป่วยเอดส์ที่ไม่มีญาติ มีอาการท้อง
ร่วงตลอด ไข้สูง หายใจเหนื่อยต้องให้การดูแลใกล้ชิด ขณะให้สารน้ำทางหลอดเลือด
บ่อยครั้งที่ผู้ป่วยดิ่งสายน้ำเกลือออกก็มีเลือดเประอะเปื้อน ต้องเปิดเส้นใหม่ซึ่ง
เส้นเลือดค่อนข้างแข็งและแตกง่าย จากอาการปัจจุบันผู้ป่วยควรได้รับยา

คำถาม

14. ท่านเคยประสบกับสถานการณ์เช่นนี้ หรือคล้ายกับสถานการณ์นี้ บ่อยเพียงใด

..... (0) ไม่เคย	..... (1) นานๆครั้ง
..... (2) บางครั้ง	..... (3) บ่อยครั้ง

15. ถ้าท่านเป็นนางสาวลิ ซึ่งเป็นพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยรายนี้ ท่านมีความรู้สึกอึดอัดใจ/
คับข้องใจ/ลำบากใจ ต่อสถานการณ์ดังกล่าวมากน้อยเพียงใด

16. จากสถานการณ์ข้างต้น ถ้าท่านเป็นนางสาวลิ ท่านเกิดประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมอย่างไรบ้าง
เพราะเหตุใด

ความขัดแย้ง.....
.....
เพราะ.....
.....

17. ถ้าท่านเป็นนางสาวลิ ท่านตัดสินใจหรือคิดว่าควรตัดสินใจอย่างไร เพื่อแก้ไขประเด็นขัดแย้ง
ทางจริยธรรมดังกล่าว เพราะเหตุใดจึงตัดสินใจเช่นนั้น

การตัดสินใจ.....

.....
ใช้เหตุผล/หลักการ.....
.....

สถานการณ์ที่ 2: จะบอกความจริงแก่ผู้ป่วยอย่างไร?

ชายไม่ทราบชื่อ วัย 30 ปี ตำรวจพบนอนอยู่ข้างถนนจึงนำส่งโรงพยาบาล ผู้ป่วยอยู่ในอาการสลิมสลือ มีกลิ่นแอลกอฮอล์ บริเวณเข้าขวามีแผลเปิด ต่อมามีอาการหายใจเข้าลึกมีเสียงเสมหะในคอ ได้รับการเจาะเลือดตามแผนการรักษา ส่งเอกซเรย์คอมพิวเตอร์สมองผลปกติ แพทย์พิจารณาใส่ท่อช่วยหายใจ และรับไว้สังเกตอาการในหอผู้ป่วย ผลเลือดพบว่ามีเชื้อเอชไอวี ขณะใส่เครื่องช่วยหายใจมีเสมหะสีเหลืองจำนวนมากต้องดูดเสมหะบ่อย แผลเข้าขวามี discharge ซึม เปลี่ยนแผลให้วันละ 2-3 ครั้ง

ผู้ป่วยอาการดีขึ้นเป็นลำดับ หลังถอดท่อช่วยหายใจผู้ป่วยนอนเหม่อลอยไม่ค่อยพูด แต่เมื่อพยาบาลเข้าไปให้การดูแล ผู้ป่วยถามบ่อยว่า “ผมเป็นโรคอะไรที่น่ารังเกียจหรือเปล่า ทำไมทุกคนต้องระวังกันมากเวลามาทำอะไรให้ผม” “ผมเป็นเอดส์หรือ? เจาะเลือดผมตอนไหน” เมื่อพยาบาลปรึกษาแพทย์ แพทย์เห็นว่าไม่จำเป็นต้องบอกผลเอชไอวีให้ผู้ป่วยทราบ

คำถาม

18. ท่านเคยประสบกับสถานการณ์เช่นนี้ หรือคล้ายกับสถานการณ์นี้ บ่อยเพียงใด

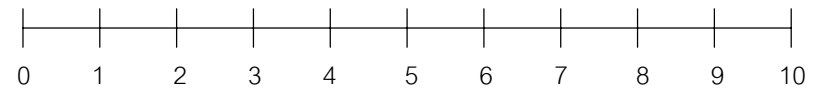
..... (0) ไม่เคย

..... (1) นานๆ ครั้ง

..... (2) บางครั้ง

..... (3) บ่อยครั้ง

19. ถ้าท่านเป็นพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยรายนี้ ท่านมีความรู้สึกอึดอัดใจ/คับข้องใจ/ลำบากใจต่อสถานการณ์ดังกล่าวมากน้อยเพียงใด

ไม่มีเลย

มีมากที่สุด

20. จากสถานการณ์ข้างต้น ถ้าท่านเป็นพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยรายนี้ ท่านเกิดประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด

ความขัดแย้ง.....

เพราะ.....

21. ถ้าท่านเป็นพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยรายนี้ ท่านตัดสินใจหรือคิดว่าควรตัดสินใจอย่างไรเพื่อแก้ไขประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมดังกล่าว เพราะเหตุใดจึงตัดสินใจเช่นนั้น

การตัดสินใจ.....

ใช้เหตุผล/หลักการ.....

สถานการณ์ที่ 3: เมื่อญาติผู้ป่วยต้องการให้ยึดชีวิต

นายอานนท์ อายุ 23 ปี เป็นลูกจ้างของบริษัทขายรถยนต์แห่งหนึ่ง ป่วยเป็นโรคเอดส์มาประมาณ 1 ปี เข้ารับการรักษาครั้งนี้อย่างอาการหายใจเหนื่อย ร่างกายซูบผอม ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ได้รับการใส่เครื่องช่วยหายใจ ต่อมาผู้ป่วยมีอาการเลวลง เรียกไม่รู้สีกตัว หายใจเหนื่อยหอบมากขึ้น มารดาซึ่งเฝ้าดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิดเมื่อเห็นบุตรชายอาการเลวลง จึงบอกพยาบาลให้ช่วยตามแพทย์เจ้าของไข้มาดูอาการ เมื่อแพทย์รับทราบรายงานได้บอกพยาบาลว่าคงไม่มาตรวจเยี่ยมอาการซ้ำอีก เนื่องจากได้อธิบายให้มารดาผู้ป่วยรับทราบถึงการดำเนินของโรคและการประคับประคองด้วยเครื่องช่วยหายใจแล้ว แต่มารดาผู้ป่วยยังคงเฝ้ารอการมาของแพทย์ด้วยความกระวนกระวายใจ ในขณะที่อาการของผู้ป่วยแยลงตามลำดับ มารดาจึงคอยซักถามและขอร้องพยาบาลเป็นระยะๆ ให้ตามแพทย์มาดูอาการของบุตรชาย และอยากให้ย้ายผู้ป่วยเข้าไปรักษาที่หอผู้ป่วยหนัก

คำถาม

22. ท่านเคยประสบกับสถานการณ์เช่นนี้ หรือคล้ายกับสถานการณ์นี้ บ่อยเพียงใด

- ..... (0) ไม่เคย
..... (1) นานๆ ครั้ง
..... (2) บางครั้ง
..... (3) บ่อยครั้ง

23. ถ้าท่านเป็นพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยรายนี้ ท่านมีความรู้สึกอึดอัดใจ/คับข้องใจ/ลำบากใจต่อสถานการณ์ดังกล่าวมากน้อยเพียงใด

ไม่มีเลย

มีมากที่สุด

24. จากสถานการณ์ข้างต้น ถ้าท่านเป็นพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยรายนี้ ท่านเกิดประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด

ความขัดแย้ง.....

เพราะ.....

25. ถ้าท่านเป็นพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยรายนี้ ท่านตัดสินใจหรือคิดว่าควรตัดสินใจอย่างไรเพื่อแก้ไขประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมดังกล่าว เพราะเหตุใดจึงตัดสินใจเช่นนั้น

การตัดสินใจ.....

ใช้เหตุผล/หลักการ.....

สถานการณ์ที่ 4: เมื่อถูกถามถึงความลับของผู้ป่วย

นายเอก อายุ 29 ปี แต่งงานมา 3 ปี มีบุตร 1 คน มีประวัติเคยติดยาเสพติด และเที่ยวผู้หญิงบริการ เข้ารับการรักษาครั้งนี้ด้วยอาการถ่ายเหลวบ่อยครั้ง มีไข้ น้ำหนักลด อ่อนเพลีย ผลเลือดพบว่ามีเชื้อเอชไอวี ภรรยาของนายเอกได้เฝ้าดูแล อยู่อย่างใกล้ชิด โดยไม่ทราบว่านายเอกติดเชื้อเอชไอวี

ภายหลังที่ได้ส่งนายเอกไปพบกับผู้ให้การรักษา (counselor) เมื่อนายเอก ทราบว่าติดเชื้อเอชไอวี ได้ขอร้องกับพยาบาลและแพทย์เจ้าของไข้ว่าอย่าบอก ผลเลือดให้ภรรยาของตนทราบ เพราะเกรงว่าภรรยาจะทิ้งตนไป เย็นวันหนึ่ง ภรรยาของนายเอกได้เข้ามาถามพยาบาลว่า “สามีของฉันป่วยเป็นโรคอะไร เป็นเอดส์ ไข้ไหม” พยาบาลพยายามเลี่ยงการบอกผลเลือด แต่ภรรยาของนายเอกยังเข้ามาถาม ซ้ำๆ และให้เหตุผลว่า ถ้าสามีเป็นโรคเอดส์จริงจะได้ป้องกันตัวเองเมื่อให้การรักษา นายเอก เนื่องจากยังมีบุตรอายุ 2 ขวบที่ต้องเลี้ยงดู พยาบาลนำเรื่องนี้ไปปรึกษา แพทย์เจ้าของไข้ว่าควรทำอย่างไร แพทย์บอกว่าเป็นหน้าที่ของผู้ให้การรักษาที่ จะจัดการกับเรื่องนี้

คำถาม

26. ท่านเคยประสบกับสถานการณ์เช่นนี้ หรือคล้ายกับสถานการณ์นี้ บ่อยเพียงใด

- ..... (0) ไม่เคย
..... (1) นานๆ ครั้ง
..... (2) บางครั้ง
..... (3) บ่อยครั้ง

27. ถ้าท่านเป็นพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยรายนี้ ท่านมีความรู้สึกอึดอัดใจ/คับข้องใจ/ลำบากใจ ต่อสถานการณ์ดังกล่าวมากน้อยเพียงใด

ไม่มีเลย

มีมากที่สุด

28. จากสถานการณ์ข้างต้น ถ้าท่านเป็นพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยรายนี้ ท่านเกิดประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด

ความขัดแย้ง.....

เพราะ.....

29. ถ้าท่านเป็นพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยรายนี้ ท่านตัดสินใจหรือคิดว่าควรตัดสินใจอย่างไร เพื่อแก้ไขประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมดังกล่าว เพราะเหตุใดจึงตัดสินใจเช่นนั้น

การตัดสินใจ.....

ใช้เหตุผล/หลักการ.....

สถานการณ์ที่ 5: เขาแตกต่างจากคนใช้รายอื่นตรงไหน?

นายมงคล อายุ 26 ปี ระบุว่าตนเองเป็นโรคเอดส์ มาประมาณปีครึ่ง ผู้ป่วยมีอาการหายใจเหนื่อยหอบ ได้รับการใส่เครื่องช่วยหายใจ ต่อมาอาการเหนื่อยหอบทุเลาลง แต่ยังคงมีเสมหะจำนวนมาก ควรได้รับการรักษาเจ้าหน้าที่กายภาพบำบัดให้มาเคาะปอดเหมือนอย่างผู้ป่วยรายอื่นๆ แต่แพทย์เจ้าของไข้ไม่ให้ความสำคัญตรงจุดนี้ นอกจากนี้ผู้ป่วยยังจำเป็นต้องได้รับการดูแลหะบ่อย แต่ผู้ป่วยกลับไม่ค่อยได้รับการดูแลจากพยาบาลเท่าที่ควร บ่อยครั้งที่มิเสี่ยงเสมหะนางสาวลำไยซึ่งเป็นพยาบาลที่ให้การดูแลกลับเฉยเมยไม่สนใจ และไม่รีบร้อนไปดูแลผู้ป่วย แม้จะมีญาติมาบอกแล้วก็ตาม ขณะที่กับผู้ป่วยรายอื่นนางสาวลำไยจะรีบให้การดูแลทันทีเมื่อมีญาติมาตาม นางสาวเมตตาซึ่งเป็นพยาบาลที่อยู่เวรในวันนั้นด้วยระบุว่าผู้ป่วยมีเสมหะมาก จึงจำเป็นต้องเข้าไปดูแลหะให้นายมงคล แทนนางสาวลำไย ทั้งๆที่นางสาวเมตตาไม่ได้รับมอบหมายให้ดูแลผู้ป่วยรายนี้

คำถาม

30. ท่านเคยประสบกับสถานการณ์เช่นนี้ หรือคล้ายกับสถานการณ์นี้ บ่อยเพียงใด

..... (0) ไม่เคย	..... (1) นานๆครั้ง
..... (2) บางครั้ง	..... (3) บ่อยครั้ง

31. ถ้าท่านเป็นนางสาวเมตตา ท่านมีความรู้สึกอึดอัดใจ/คับข้องใจ/ลำบากใจ ต่อสถานการณ์ดังกล่าวมากน้อยเพียงใด

ไม่มีเลย มีมากที่สุด

32. จากสถานการณ์ข้างต้น ถ้าท่านเป็นนางสาวเมตตา ท่านเกิดประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด

ความขัดแย้ง.....

เพราะ.....

33. ถ้าท่านเป็นนางสาวเมตตา ท่านตัดสินใจหรือคิดว่าควรตัดสินใจอย่างไรเพื่อแก้ไขประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมดังกล่าว เพราะเหตุใดจึงตัดสินใจเช่นนั้น

- 37.5 พุดคุยระบายกับบุคคลที่ไว้วางใจ ..... (0) ไม่ใช่ ..... (1) ใช่
- 37.6 ปลีกตัวออกจากสถานการณ์ความขัดแย้ง ..... (0) ไม่ใช่ ..... (1) ใช่
- 37.7 อื่นๆ (ระบุ) ..... (0) ไม่ใช่ ..... (1) ใช่
38. จากประสบการณ์ในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ **ในรอบหนึ่งปีที่ผ่านมา**ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมเพียงใด
- ..... (0) ไม่เคย ..... (1) นานๆ ครั้ง
- ..... (2) บางครั้ง ..... (3) บ่อยครั้ง

- ..... (0) ไม่เคย ..... (1) นานๆ ครั้ง
- ..... (2) บางครั้ง ..... (3) บ่อยครั้ง
- 39.6 ตัดสินใจเลือกแนวปฏิบัติ
- ..... (0) ไม่เคย ..... (1) นานๆ ครั้ง
- ..... (2) บางครั้ง ..... (3) บ่อยครั้ง

39. ในการแก้ไขประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมดังกล่าว ท่านได้ปฏิบัติตามกระบวนการเหล่านี้
 มากน้อยเพียงใด

39.1 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง รวมทั้งคุณค่าและความเชื่อของบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์

- ..... (0) ไม่เคย ..... (1) นานๆ ครั้ง
- ..... (2) บางครั้ง ..... (3) บ่อยครั้ง

39.2 วิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

- ..... (0) ไม่เคย ..... (1) นานๆ ครั้ง
- ..... (2) บางครั้ง ..... (3) บ่อยครั้ง

39.3 กำหนดประเด็นขัดแย้ง

- ..... (0) ไม่เคย ..... (1) นานๆ ครั้ง
- ..... (2) บางครั้ง ..... (3) บ่อยครั้ง

39.4 พิจารณาทางเลือกที่จะปฏิบัติหลายๆทาง

- ..... (0) ไม่เคย ..... (1) นานๆ ครั้ง
- ..... (2) บางครั้ง ..... (3) บ่อยครั้ง

39.5 วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของทางเลือกหรือแนวทางปฏิบัติแต่ละทาง

×[ก®๓'๕≡/—≥๐≈| ≠๕ℝ(®♣ℝ™\♣

©≠/ก®๓ ρ(ก๓๓.๕♦®Υ•(®≠...

—♦≠® ก·๙®๓®

∪